

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cîsnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 23 Noemvrie st. v.

Sînt acum vreo zece ani de zile unul dintre cei mai de valoare oameni politici ai Ungariei, dl dr. Alexandru Mocioni, a rostit în dietă un memorabil discurs, care produsese atunci o adîncă impresiune atît în țară, cît și în străinătate.

Idea fundamentală a acestui discurs era, că națiunea maghiară trebuie să se mulțumească de a-și fi asigurat o pozițiune predominantă față de celelalte popoare din țările supuse coroanei ungare, să se mărginească la păstrarea acestei pozițiuni și să se bucure, dacă în virtutea superiorității sale numerice, economice și culturale va pute să atragă în *mod firesc* în șirul ei și elemente din celelalte popoare.

Nu ca Român preocupat de interesele speciale ale națiunii sale, nu ca dușman al Maghiarilor, ci ca om îngrijit de consolidarea și de pacificarea dezvoltare a patriei sale a emis dl Alexandru Mocioni această idee. El prevedea, că dacă Maghiarii se vor folosi de puterea publică spre a jigni dezvoltarea firească a celorlalte elemente, dacă guvernul nu va face politica din punctul de vedere al intereselor *statului*, ci se va pune în serviciul intereselor speciale ale *rasei* maghiare, încetul cu încetul se va produce între cetățenii țării o încordare, pe care nu o doria, o socotia primejdiosă, voia s'o preîntîmpine cu ori-ce preț.

Au trecut zece ani de zile de când acest discurs a fost rostit, și în timpul acestor zece ani puterea publică întregă a fost pusă în serviciul intereselor speciale maghiare, zece ani de zile întregul aparat al puterii publice n'a fost pus în lucrare decât pentru-ca să se realizeze o idee atît de mare, încât nici că se poate realiza, idea prefacerii statului poliglot într'un stat național maghiar.

Care este rezultatul acestei lucrări urmate în timp de un deceniu?

S'a produs încordarea nenorocită, pe care deputatul român o prevăduse acum zece ani.

Românii, Germanii, Slavii de sud, ba chiar și cei de nord au pierdut toată încrederea în Maghiari; din zi în zi a străbătut în cercuri tot mai largi convingerea, că predominarea elementului maghiar este identică cu stîrpierea a tot ce nu e maghiar în țările supuse coroanei ungare. Dela un capăt până la celalalt al țării spiritele sînt învrăjbite; mai bine de jumătate din cetățenii statului sînt ajunși la desperațiune, încât numai dela o catastrofă politică își mai așteaptă mîntuirea.

Sciute ne sînt cu de prisos cele ce se petrec în Croația, și dacă Croații au ajuns unde sînt, își poate ori și cine închipui, ce ferebure înfundată trebuie să fie între Slovaci și aici între noi.

În curînd are să se fină aici în Sibiu judecată asupra redactorului unei foi române, prin care s'a resuflat desperațiunea, la care a dus actualul sistem de guvernament pe o mare parte dintr'un popor de cea mai pacinică fire.

Căci Turcul te bate, Turcul te judecă! Dar' nu așa departe cu desperațiunea! Turcul cel adevărat era el singur stăpîn în împărăția lui, și de aceea trebuia să vină o Plevnă ca cea fostă, pentru-ca să ajungă la un capăt abuzurile de putere, pe care le făcea.

Turcul nostru nu e un Turc adevărat, nu e singur în împărăția lui: acesta capitulează în cele din urmă și fără vîrsare de sânge; acestuia îi este destul o „Plevnă internă“, care capitulează în fața forței împregiurărilor, fără de tunuri, fără de puscii Martini, numai și numai strivită de adevăr.

Această Plevnă internă, această capitulare la timp oportun o așteptăm și o vom saluta cu entusiasm, pentru-că ea ne va scăpa de amarul, care nu ne dă tîgnă să lucrăm și va da țării pacea mult dorită.

Și se ivesc semnele, că această Plevnă e apropiată.

În cercurile mai luminate ale națiunii maghiare se ridică voci, care ne reamintesc ideea emisă acum zece ani de un deputat român.

Sînt și între Maghiari oameni, care înțeleg, că națiunea maghiară nu trebuie să se silească s'o dușmănim, să-i căutăm dușmani și să-i facem dușmani chiar și pe aceia, cari altfel amici i-ar fi.

În dieta Ungariei contele St. Keglevich, răspunzînd la nisele aiurări ale deputatului Béla Grünwald, dice că guvernul nu poate să facă decât politică de *stat*, că maghiarisarea nu poate să fie o problemă de *stat*, și națiunii maghiare numai în virtutea superiorității ei culturale îi este permis a înrîuri asupra naționalităților.

Să se admită acest principiu, să se erigeze în maximă de *stat*, să se respecte de puterea publică, să renunțe Maghiarii de a mai face abus de puterea publică în interesul rasei lor, și nimeni nu va mai contesta vrednicia lor de a sta, ca element predominant, în fruntea afacerilor publice ale patriei noastre comune.

Statistica instrucțiunii.

(Urmare).

Cercetarea scolii.

Dintre cei 2.242,537 copii obligați au urmat la școală cu totul 1.756,836 și anume:

Germani	. 269,856	adeacă 86%	din cei obligați.
Slovaci	. 273,118	" 84%	" " "
Maghiari	. 877,656	" 82%	" " "
Serbo-Croați	73,896	" 74%	" " "
Români	. 221,848	" 61%	" " "
Ruteni	. 40,467	" 57%	" " "

Prin urmare tot câte 39 din o sută de copii români n'au umblat la școală, și în ceea ce privește instrucțiunea în toată țara numai Rutenii stau mai reu ca noi.

Causele acestei înapoiări sînt multe și deosebite. Înainte de toate trebuința de învățatură nu e încă pe deplin destul simțită la poporul nostru și foarte mulți părinți socotesc trimiteră la școală a copiilor drept o sarcină. Însă cauza principală e alta. Mare parte din Români sînt poporațiune de munte, și foarte multe dintre satele noastre dela munte sînt atît de risipite, încât mulți copii nu pot să umble la școală,

căci ori unde ar fi așezată, pentru o parte e prea depărtată.

Ne aflăm însă în progres și pentru anul 1882/3 am avut la școală mai mulți copii ca pentru 1881/2.

Cît pentru instrucțiunea secundară, gimnasia și școli reale, (178) au urmat în cursul anului 1882/3 cu totul 40,711 elevi, între care Maghiari 26,471, Germani 5787, Români 2236, Slovaci 1684, Sërbo-Croați 794, Italieni 179 ear' Ruteni 144.

E evident, că aceste cifre nu sînt exacte. Între cei 26,471 Maghiari trebuie să socotim pe toți acei tineri Germani, Slovaci, Ovrei, Ruteni și în genere nemaghiari, care s'au declarat Maghiari, elementele ce clasa cultă maghiară le recrutează din alte naționalități. Singuri noi Românii nu dăm aproape de loc asemenea elemente, căci chiar între Românii ce nu știu românește sînt foarte rari aceia, care nu țin morțiș la naționalitatea lor. Sërbi, ba chiar și Croații din Țara Ungurească, ori cît de guralivi ar fi, renunță lesne la naționalitatea lor, dacă simt, că astfel pot să facă carieră. Astfel sînt abunaoară Bunevații din Bacica, dintre care mulți se supără, dacă le reamintim originea slovacă. Singură cifra Românilor e dar' mai mult ori mai puțin exactă, și dacă statistica oficială ne spune, că am avut 2236 elevi pe la școlile secundare, de sigur, că nu am avut mai puțini, dar' nici cu mult mai mulți.

De ce am avut numai atîți?

Aceasta e întrebarea!

Noi ne mirăm că sînt și chiar numai atîți.

Cum oare să-și trimită Românul copilul la școală, cînd trebuie să se teamă că-l va nenoroci prin aceasta?

Înțelegem prea bine, că își trimite Maghiarul copiii la școală, căci știe că nu va atîrna decît de vrednicia lui, ca să facă o strălucită carieră, ba sperază, că fiind chiar nevrednic, ca Maghiar, își va găsi osciorul în țara aceasta.

Îi înțelegem și pe Germani, și pe Slovaci, și pe Ruteni chiar: ei își trimit copiii la școală, ca să învețe limba maghiară spre a se pute apoi declara Maghiari, ca să intre în rîndul celor favorizați.

Românul își știe însă copilul neam de oameni încăpățînați, care țin morțiș la naționalitatea lor și se teme să-l dea la școală. Căci ce poate să ese din el? preot în genere reu situat ori învățător peritor de foame. Dacă nu voiesce să fie nici preot, nici învățător, rămîne ca vai de el și ori trebuie să se înjosească ori părăsească țara. În asemenea împregiurări numai prin excesivul dor de dezvoltare al Românului se mai poate explica fapta, că avem preste două mii de tineri la școlile secundare.

Revistă politică.

Sibiu, 23 Noemvrie st. v.

Desbaterile asupra bugetului din dieta Ungariei ne oferă un interes deosebit, nu atîta pentru cele ce s'au discutat asupra bugetului însuși, ci fiindcă cu acest prilegiu s'au produs păreri asupra situației interne preste tot, și în deosebi s'atins cestiunea națională și a naționalităților în Ungaria. A ținut un discurs important și plin de adevăruri bine formulate reprezentantul săsesc dl Dr. Carol Wolff, și așteptăm numai să primim cuvîntarea, mutilată cu desăvîrșire în organele unguresci, spre a o reproduce pe cît ne permite spațiul în întregitatea sa. De pasagele foarte momentoase din discursul contelui Stefan Keglevich, aduse în „posta ultimă“ de ieri și așteptate astăzi la locul prim, vom ave încă ocazie deasă a ne ocupa; nu mai puțin de enunțaiu-

nile dlui Tisza, făcute asupra „agitațiunilor“, „rului“ ce amenință „de a-și manifesta prezența sa prin flacări la o sîrbare pentru Horia și Cloșca sau la altă sîrbare“. Resultă însă din întreaga atitudine a guvernului și a partizanilor sei în ciuda limbajului energic al ministrului-președinte și chiar și cu toate că ne vine scirea despre disolvarea „Juliei“ din Cluj, resultă, dicem, că domni din Budapesta sînt constrînși, a da cel mai puțin în afară dovești despre aplecarea lor de a împăca naționalitățile din Ungaria. Cum altfel s'ar pute între altele explica oare, că acreditatul „Pester Lloyd“ în ultimul seu articol prim recomandă cu tot adinsul „cetitorilor din străinătate“ pasagele din discursul contelui Keglevich, privitoare la politica „națională“. Este cineva oareunde, care trebuie molcomit.

Mai curînd însă decît cu cestiunea „națională“ dl Tisza va fi ocupat, și încă foarte ocupat cu cestiunea reformei casei magnaților. S'a ivit un nou și important adversar al acestei reforme, un adversar de sigur nu atît din principiu, ci mai mult din oportunitate politică — contele Andrassy. O corespondență pestană senzațională din „Neue freie Presse“ îl scoate pe contele, de care de mult nu se prea făcea multă vorbă, earăși la iveală prin unele descoperiri de tot interesante, ce ilustrează pe deplin raporturile dintre de Tisza și contele Andrassy. „Deja atitudinea contelui pe timpul delegațiunilor“, scrie foaia vieneză, „a fost bătătoare la ochi. Acum se și admite pe față, că contele Andrassy nu e nici decum învoit cu lărgirea alianței germano-austriace prin întrevederea dela Schiernievițe, și că el a fost acela, cu al cărui consimțemînt și știință prealabilă Desider Szilágyi a pus întrebările sale cu pointă aspră în comisiunea externă a delegațiunii ungare. În cercuri informate nu există în special nici o îndoială, că n'a fost formată din întemplantare întrebarea aceea, care privește inarticularea alianței germano-austriace. Contelui Andrassy i s'a dat prin ea ocaziunea, de a eși cu conștutele sale descoperiri despre intențiile principelui Bismarck în privința aceasta. Este fapt că contele Andrassy n'are dispozițiuni favorabile față cu conducerea actuală a politicei externe, și că unii magnați din casa deputaților împărtășesc vederile sale. Discusia asupra reformei casei de sus a format cel dintău punct de atingere, prin care fostul ministru și conducătorul opoziției s'au întălnit mai întău în casina națională și mai tîrziu în conferențe în locuința lui Andrassy. E adevărat că contele Andrassy dintru început a acceptat proiectul de lege despre reforma casei de sus numai cu rezervă, și că dînsul chiar în ședință publică a casei de sus s'a pronunțat energic în contra formei denumirii pairilor. Dar' e foarte lățită presupunerea, că dînsul n'ar fi eșit pe față cu opoziția sa în cestiunea aceasta, dacă discuțiunii parlamentare asupra legii n'ar fi premers înțelegerea dintre ministrul-președinte Tisza și baronul Senney, cel mai vechiu antagonist al lui Andrassy“. Lucru învederat e înmulțirea adversarilor dlui Tisza și prin urmare strîmtoarea din ce în ce tot mai mare, în care se află guvernul actual al Ungariei. După ferile de crăciun primul proiect de lege, care ajunge la ordinea zilei în casa deputaților, este acela privitor la reforma

casei magnaților; dar' numai în aceasta însăși vor căde sorții reformei.

Sedința Reichstag-ului german dela 3 Decembrie a fost una dintre cele mai însemnate, deoarece ce Bismarck a apostrofat cu vehemență pe clericali adresându-le învinovățiri grave:

La ordinea zilei a fost propunerea centrului clerical, legea așa numită de expatriare, de a se sterge legea conform căreia preoții pot să fie expulși și dacă sînt Germani. Windthorst a motivat propunerea, întrebând dacă valorează în Germania ceva parlamentele, după ce Reichstag-ul a cerut cu o majoritate imponentă de repețite ori ștergerea legii de expatriare și totuși aceasta nici acum nu se face. Din rostul cancelarului Bismarck s'au aușit atacuri în contra parlamentului, cari au produs afară de marginile Germaniei un resens neplăcut. Strigări: (Foarte adevărat.) În legea contra socialistilor; preoții însăși pot fi expulși din patria lor în modul cel mai înfiorător ori și când. Stările de ași din lăuntru Germaniei și din afară sînt îngrijitoare. Durere, statul nu pricepe că față de tendințele destructive ale timpului present el trebuie să se razine pe biserică. (Aprobări și desaprobări.)

După aceasta a cetit, între strigătele ironice ale centrului, Behr (liberal-conservativ) o declarație prin care partidul seu respinge propunerea centrului din cauză că și centrul a respins-o. Deputatul socialist Blos a declarat că socialistii primesc propunerea centrului din principiu, ear' nu din simpatie față de centru, care nu merită nici o recunoștință din partea socialistilor. Centrul e totdeauna la începutul perioadei legislative opozițional cu aiurări democratice, apoi începe politica de comerț a clericilor (Strigări: Geșef-tari!) și pe urmă urmează împăcarea cu Bismarck; acesta l-a numit pe centru odată un turn înalt; mai bine s'ar pute numi o placă de întors. (Ilaritate.) A vorbit apoi principele

Bismarck: Repetarea continuă a propunerii centrului înseamnă o desprețuire a consiliului federal și a guvernului. (Oho!) Da! Consiliul federal procede altcum, și nu sevrșește prin proiecte de lege repețite o neconsiderare față de Reichstag. Astfel de demonstrațiuni ar ave ca urmare că autoritatea regimului suferă atacuri însemnate. Centrul și-ar fi punend prin propunerea sa peltaria Gossleriană, căruia regimul ar trebui să-i aducă reverențe. De câte ori pertractarea cu Roma promite un succes, se face totdeauna o mișcare care e în contra păcii. Spriginirea proiectului partidului din centru prin alte partide mai ales prin partidul liberal provine numai din motive proveniente de pe timpul alegerilor. Relativ la referențele personale ale vorbitorului față de legea de expatriare, trebuie să spună că ministrul de culte, Gossler declară de imposibilă ștergerea legii de expatriare referitoare la teritoriul polon.

Lui (Bismarck) i-ar mai conveni dacă ar exista o graniță legală între teritoriile curat germane și semi-polone. (Mișcare.) Răscoală polonă din 1863 și perplexitățile ce au isvorit din acea revoaltă au dovedit căte pericole se pot nasce din înflăntuirea intereselor germano-polone. El observă toate aceste lucruri cu liniștea unui șah-chist. I s'ar fi imputând că nu se folosese de ocaziunea dată pentru crearea unei majorități; el însă răspunde la aceasta: O majoritate conservativă ultra-montană ar fi ce e drept posibilă, dar' o formă de stat care ar trebui să susțină curia papală,

nu poate fi de o durată lungă. Aceasta e convingerea sa firmă. (Mișcare.) Cine stă de vorbă cu centrul, care e un partid de stat ordinar și măiestrit disciplinat, simte lipsa de a-și însuși o parte din spiritul aceluia partid, ear de aceasta ar trebui să se ferească ori-și-care bărbat de stat. A merge cu centrul e posibil numai în cazul dacă s'ar pute lega cu el un concordat convenient Prusilor, care le-ar dice: până aci și mai departe ba! (Ilaritate). Centrul folosește ori-ce concesiune spre a face presiuni noi. Aceasta îngreunează puțința de a se înțelege, cu atât mai vortos că punctul de gravitate al acestui partid zace în afară de imperiu. (Oho! Sgomot.) În Roma sînt încă în memorie tradițiunile luptelor dintre Velfi și Hohenstaufi și aceste tradițiuni contrare Hohenstaufilor ar pre-cumpni, dacă Germania ar fi avisată la spriginul Papei. Papa nu ar pute nici când întimpina cu aceeași bunăvoință pe un împărat evangelic, cu care întimpină pe un suveran catolic. Centrul pretinde prea mult, ba chiar totul și aceasta nu se poate da. Centrul participă și la polonizarea Prusiei de vest și a Posen-ului. (Mișcare.) Da! Acele părți de țeri se înstrăinează germanismului sub conducerea preoțiilor catolice. Bismarck enarează că în anul 1878 la Kissingen erau pertractările cu nunțul papal Masella aproape de încheere, dar' toate s'au zădărnicit prin moartea Cardinalului Franchi. Astă vară earăși era aproape de sfârșit un concordat cu Roma, dar' centrul a împedat pertractările dicându-i Papei că Germania se va lăsa în concesiuni mai mari. În aceasta însă centrul se înșeală amar. „Noi“, dice Bismarck, „nu v'om face concesiuni fără de a ave mai întăiu în mână declarațiunile respicite ale Papei. Noi nu vom să ne creăm un nou focal de agitațiuni prin rechemarea arhiepiscopului Ledehowski. (Aprobări și desaprobări.)

Windthorst: Răspunde emoționat, că se provoacă Polonii prusieni la revoltă. Dacă Bismarck o duce până la extrem, se bage de seamă ce înseamnă exil și interdict. Bismarck replică, că a trebuit să vorbească astfel în fața enunțațiunilor vătămătoare ale centrului. — În sfârșit declară că nu are de cuget a disolva Reichstagul.

Desbaterea se termină cu o cădere totală a lui Bismarck, deoarece ce chiar și unii dintre conservativi au votat pentru propunerea centrului. Propunerea a fost primită cu 217 contra 93 voturi.

Din dieta Ungariei.

(Sedința dela 3 Decembrie n.)

Desbaterea asupra budgetului. Reproducem din discursul deputatului Keglevich partea ultimă a discursului de unde începe a se ocupa de politica de maghiarizare ca răspuns deputatului Grünwald. Keglevich: După ce vorbește despre dudget și politica economică arătând, că Ungaria e o țară agricolă și spunend, că cea mai bună politică economică a guvernului maghiar e să cerce a desvolta agricultura continuă:

„Relativ la problemele naționale am experiat, că mulți doresc măsuri energice, ba chiar întrebunțarea sbiciului, dar' nu în toate cestiunile și cu deosebire atunci când sbiciul s'ar pute întoarce asupra lor. (Ilaritate în dreapta.) Problema guvernului e de a face politică de stat; ca aceasta să fie mare nu se poate pretinde; guvernul a făcut o astfel de politică cum a putut; datorința lui e însă a face politică de stat. Numai față de națiunile externe e îndatorat guvernul a

face politică națională, ear' nu în lăuntru țerii, pentru-că dacă face în lăuntru țerii politică, aceasta ar fi o politică de naționalități, fie aceasta chiar și în favorul rasei ce are supremația. E adevărat, că în momentul, când un stat extern ne primejduese independența noastră, atunci putem să se considere ca o națiune, ca un stat și să uite ura de rasă până când primejdia a trecut; însă când pericolul nu există, atunci — tot din punct de vedere al liberalismului judecat lucrul — țin de neconsult să facem politică națională în lăuntru. Eu aș desapropa-o, deși nu e vorba de forță, și sînt convins că nici on. deputat (Grünwald) n'a voit să vorbească despre întrebunțarea unei astfel de puteri. Dar' întocmai precum are influență asupra calului și când cocișul ține numai în mână scorbaciul, întocmai e faptă, că e silă și amenințare și atunci când guvernul se ocupă numai cu cestiunile de naționalități. Din această cauză nu aș pute aproba nici decum când guvernul, — se o spunem deadreptul, — ar maghiariza.

„Eu nu vorbesc despre silă, deoarece ce am făcut trista experiență, că pe acest teren dorințele împărțite și de mine, nu s'au împlinit, mare parte în urma aceluia inconvenient, că timp îndelungat în genere nu s'a făcut nimic și societatea pe acest teren ca și pe multe altele n'a făcut nimic; am cerut apoi dela guvern astfel de dispozițiuni și s'au și luat măsuri de forță și deoarece ce fiecare încercare cu forță tinde la accelerarea procesului, acele au avut un efect stricăcios și au pricinuit o recădere și mai mare.

„Cutez a afirma hotărît, că țin de necorect precum din punct de vedere al liberalismului, întocmai și din punct de vedere al dreptății, amestecarea statului ca atare în cestiunile naționale și declar, că o astfel de nisuință nu va duce la țință și conformitatea raselor; dacă cumva s'ar pute ajunge la aceasta, se va ajunge numai prin puterea de atracțiune, ce o poate deprinde rasa suprematistă: numai prin preponderanță morală, prin nimic altceva.

„Numai dacă Rutenii, Germanii, Sârbii, Românii vor simți greutatea preponderanței morale, dacă vor vedea că Maghiarii sînt mai drepți, mai diligenți și poate mai bogăți, atunci vor fi maghiarizați sub această putere, dar a o provoca aceasta cu alte mijloace nu e lucru de vrednicie și nu e cu puțință. Până acum aceasta nu ne-a succes baremi că am avut destul timp pentru ea. Franceii i-a succes a amalgamisa în timp de o mie de ani conglomeratul de popoare, care a fost cel puțin așa de poliglot ca și Ungaria, dar' nouă în decurs de 1000 de ani nu ne-a succes și repet că pentru aceea căci societatea noastră în această problemă a făcut foarte puțin, ba chiar nimic. Să părăsim datina veche de a înjura unul pe altul și amândoi pe un al treile, și să mărturisim că în această afacere n'am lucrat chiar nimic și nu ne-am ocupat nici cu popoarele de aceeași rasă cu noi, nici cu celea aparținătoare altei rase.

„Am dis că fiecare învinovătesce pe celalalt. De nenumărate ori am aușit nobilimea vorbind asupra magnaților și amândoi acestia au învinuit apoi preoțiile și apoi toți trei pe guvern. (Ilaritate.) Dela nobilime am aușit ade-

seori, că magnații își petrec prin orașe și pe la băi, și nu se ocupă cu poporul: nu maghiarizează. Întreb, că oare aceea nobilime, despre care colega Grünwald dice, că locuiesce la sate, care are deci timp și ocaziune a maghiariza; a maghiarizat? În Ungaria de sus unde nobilimea locuiesce de sute de ani, nu numai că nu a maghiarizat, ci a lăsat ca să se slovăcescă multe comune curat maghiare, ba încă s'a slovăcisat chiar și ea însăși. (Ilaritate.) Să nu ne tot învinovățim unii pe alții, ci să recunoascem că am lucrat puțin nu numai pentru maghiarizare, dar' și pe terenul cultural. Una am făcut: ne-am susținut, dar' nici chiar în această privință nu ne-am împlinit cu zel problema, pentru-că susținerea indivizilor consistă întru aceea, ca să-și vadă fiecare de pielea sa, dar' dela societăți se cere ca să se sporească, și nici în această privință n'am făcut destul, deoarece ce nu ne-am sport îndejuns. (Ilaritate.)

Vorbitorul declară la sfârșit că primesce budgetul.

Persecuțiuni noue în contra Românilor.

Pre di ce merge venim a ne convinge tot mai mult, că domni pozițiunii, șioviniștii maghiari, tind la totala nimicire a limbei și naționalității române. Legea despre așa numita egala îndreptățire a naționalităților, încât privește cevași umbra de drepturi pentru noi, nu se mai respectează; a te provoca la respectarea acelei legi însemnează a-ți aprinde paie în cap, a te expune la persecuțiuni, sau la cel mai favoritor cas, a bate toaca la urechia surdului.

Pre acest teren au distrus tot ce li-au părut a reduce. Acum se opintesc cu toată furia asupra scoalelor. Las, că în scoalele populare așa numite comunale și de stat nu se mai observă și-ii 58, 63 și 75 din articolul de lege XXXVI din 1868, nici și-ii 17 și 18 din art. XLIV din același an; dar' din timpul absolutismului la câteva grade medice existente în ținuturi locuite în majoritate de Români se mai propune limba română pentru elevii de naționalitate română. Liberarilor maghiari nu le vine la socoteală acest privilegiu mare pentru Valachi. Au început o campanie contra profesorilor acelor catedre; cu tot prețul vor a-i stigmatiza de agitatori, trădători de patrie și a proba, că acele catedre sînt tot atâtea cuiburi de agitațiuni contra patriei și națiunii maghiare. Refrenul la toate aceste e: să se caseze catedrele de limba română, ear' profesorii să se trimită la pușcărie.

Au început la Cluj; acum continuă la Satumare. La gimnaziul de aici încă din timpul absolutismului există catedră pentru limba și literatura română. Aceasta a fost totdeauna ghimpe în ochii Maghiarilor fanatici; pe căi clandestine au mișcat toate, ca să o caseze. Spre acest scop studenții români au fost vexați și persecutați în speranța, că urindul-se de atâtea vexațiuni și persecuțiuni, vor părăsi gimnaziul și est mod catedra de limba și literatura română de sine va cesa. Această apucătură nu li-a succes deplin. Deci ultraștii au judecat: trebuie bătuti și prefugați păstorii, și turma de sine se va risipi. Acum operează cu toată furia în această direcțiune, și

Foița „Tribunei“.

Soldatul norocos și nenorocos.

Traducere din limba germană.

de

Alexandru C. Tălășescu.

(Urmare.)

Acum știu și dna Schwedemühl ce se clevețească în societatea de cafea a dnei Günther: „Prietenii sburdalnici și-au procurat pentru reprezentățiunea lor două comediantes călătoare.“ Profesoritele fuseră încungiurate de asaluri, ca să întrevie pre lîngă bărbații lor, ca nu cumva să se suferă o astfel de necuviință, ear' soția primarului plecă degrabă să mijlocească, ca să se scoată afară din Halle preutesele Thalei. Actoritele însă rămăseră nevedute în oraș, chiar precum nu sosită nici petiția studenților. Copiii veseli ai muselor aflară de complotul damelor mai curend, decum s'ar fi copt bine și hotărîră, ca după obiceiul teatrului antic, să joace singuri rolurile damelor.

Un croitor din Jena fu invitat să gătească cu lux mare două costumuri de damă, apoi s'a decis, că sosind aceste, acei studenți au să pri-

mească rolul Minei și Franciscei, cari vor părea a fi mai potriviți și a căror înfățișare va face impresiunea cea mai favoritoare, promițend, că se vor prefaca pe cât se va pute.

Pe sub seară studenții se adunară în număr mare la bere în sala birtului numit: „Moțul de pene.“ Aici după încuiarea ușilor se începî între culise schimbul hainelor. Vreo câțiva o pățiră chiar la prezentarea lor și la moment fură ridiculizați, alții nu aveau pe deplin exercițiul sexual și prin umbletul și mișcarea lor necioplită causau o ilaritate neînfrînată. În fine un fum gros de tutun umplu sala și se aședă înaintea culiselor... Din acest nor apărură în urmă două dame tinere, cari atât prin aparență, cât și prin purtarea lor, aștară un farmec de obște, ba ce fu mai interesant, ele n'au fost recunoscute de nimeni din cei de față.

„Pe Băchus!“ strigă Nathan, un student vechiu, care deja trecu preste 37 semestre, bătend umerii Minei grațioase, „atât de puțin te cunosc, căt de puțină idee am de corpus juris după douăzeci ani de colegiu.“

„Tu Mino, întru adevăr ești prea seducătoare,“ duse rîdend Adalbert Hartig, un tiner flusturatec, pe care pentru ochii sei negri și

mustețele frumose, negre, îl numiau: Poliac, „aș fi în stare, să mă amoresc de tine.“

„Ei, dar' spuneți-ne odată numele vostru!“ strigară alții.

„Aici e Mina de Barnhelm,“ grăi Frideric Kleist, un jurist care sta deja înaintea primului rigoros, „în viața socială Henrich de Kallbach, supranumit frumoasa Melusina.“

În sală isbucni o aprobare detunătoare. Kallbach era în faptă un tiner de o frumșeță rară, spân, cu o manieră fină, elegantă și atrăgătoare, ce și alte multe au atras asupra-i supranumirea măgulitoare.

„Ear' aici e“, continuă Kleist, „Wolfgang, Kreizberg, numit și micul Fritz, ca Francisca vioae și sveltă.“ Urmă ear' un vifor de aplause.

„Micul Fritz cu formele-i rotunde și voluptoase era o adevărată figură de subreție elegantă. De grabă se hotărî, că Kallbach și micul Fritz, vor fi însărcinați cu ambele roluri, după care hotărîre urmă un guleaiu vesel, în care ambele pseudo-dame ședeau între colegii lor, îndemnându-se strașnic la — bere.

Surprinderea Filistenelor se transformă în mânie, pismă și revoltă, când în cele din urmă

se răspîndi vestea împrașciată între ele de studenți, că două dame de familie și tinere din Braunschweig, rudele unui student nobil, au primit rolul Minei și Franciscei.

II.

După ce Filistenele earăși și earăși și încă odată își dederă parola, că nu vor merge la reprezentăție, în seara hotărîtă veniră toate, cu fete cu tot la teatru. Auditorul era îndesuit și toți așteptau cu încordare începutul piesei. Cu puțin înaintea ridicării cortinei, apărî în parter un oficer străin, săsesc, care cu o parte a regimentului seu era în marș și cu multă osteneală își cuceri un loc, unde, tescuit la părete, numai înălțimeii sale putu să mulțumească, că îi era cu puțință să privească pe scenă. Sublocotenentul Schnabbe — așa se numia nenorocitul — a cetit avusil și titlul al doilea a piesei: „soldatul norocos“, ce îl atrase în teatru. Filistenele îndată îl observară și cu iuțea fulgerului se lăți vestea, că el e vreo rudă și acompaniatorul damelor elegante din Braunschweig.

(Va urma.)

aceasta o fac cu atât mai mare energie, căci, se vedeți, după atâte pătani, iluziuni pierdute, sub presiunea nenumeratelor nedreptăți, ce îndură Români din toate unghiurile patriei, Români Satmareni încep a se deștepta din apatia lor, dau semne de viață națională, vin a se convinge tot mai mult, că pomul înfrățirii între Români și Maghiari, la plantarea căruia adese pre contul intereselor naționali ei au purtat material nutritor în abundență, nu promite să producă fructe, din cari să guste generațiunile prezente, nici nepoții, strănepoții noștri. Români Satmareni mai mult ca ori când altădată încep a simți și a lucra românește. Ce e mai mult, damele noastre Satmarene, al căror pept se pare a bate și a simți ungueresce, se încearcă a-și înființa și ele reuniuni pentru a se cultiva și a-și cultiva băetele în simțăminte românești. Eacă răspunsul cel mai potrivit din partea Românilor Satmareni, dat fanaticilor dela societatea de maghiarizare „Széchenyi“.

Pentru toate aceste amărăciuni Maghiarilor s'a putut observa mai de mult și a ajuns la culme lunile trecute din incidentul, că sus amintita societate de maghiarizare, care dispune de mii spre realizarea scopului seu fantastic, cu distribuirea premiilor sale a pățit mare fiasco. N'am avé nimic, ba chiar ar stoarce recunoștința noastră, dacă cutare societate cu intențiuni curate, dându-ne mână de ajutor, ne-ar sprigini pre calea instrucțiunii populare spre a pute întru toate a corespunde cât mai perfect legii și fiindcă legea prescrie, ca în scoalele populare să se învețe și limba maghiară, ca studiu obligat, dacă aceea societate ar premia pre acei docenți, cari satisfac și în asta privință datorințelor sale legale. Însă ce fac societățile de maghiarizare? Ele premiază pre ori cari docenți, cari pre contul celorlalte studii prescrie prin lege pe-trec timpul cu instruirea limbei maghiare; ce nu corespunde nici textului nici spiritului legii. Acești docenți de comun încredințați în spriginul societăților de maghiarizare, tind a se emancipa dela supunerea obligată față de superiorii lor scolastici, negleg scoala și nu le pasă de propunerea altor studii mult mai necesarii, decât limba maghiară. Încetând disciplina în școală și în învățământ, începe a domni anarchia și dușmănia între docent și directorul confesional al școlii. Urmările triste, ce purced de aci, nu se mai pot precacula. (Va urma.)

Corespondență particulară a „Tribunei“.

Sibiu, 20 Noemvrie.

Prea stimată dle redactor! În numărul 176 al „Tribunei“ corespondentul din Sibiu G. raportând multe bune și frumoase despre conferința învățătorilor din tractul protopresbiterial al Sibiului, ținută în urma circularului dlui protopresbiter, Simeon Popescu la 16 I. c., amintesc și de neînsemnata mea persoană. Susține că dl protopresbiter acum numit, la finea conferinței „a început să cetească o hârtie din partea mea, care cuprinde unele apoteose la adresa învățătorilor, aceștia s'au trezit cu amara decepțiune, că eu îi invit de a binemerita pentru nație prin contribuție la întreținerea de tineri în seminar pentru surescenența învățătorilor. Ba — că îi invit — să mă stăruiască și la comunele bisericesci, ca și ele să ajutore anual cu o sumă de 2—3 fl. în scopul acesta.“

Nu am, dle redactor, nici cea mai mică cauză a mă îndoi, că corespondentul G. amintesc această cu cea mai sinceră bunăvoință atât față de mine, cât și față de cauza, despre care e vorba. Durere însă, că de sigur numai îngustimea spațiului nu i-a permis a desvolta baremi întru atât subiectul, ca să se poată orienta și publicul cetitor. Aceasta ni se pare că ar fi fost cu atâta mai de lipsă, deoarece ce în alinea următoare se vorbește apriat de „presiune morală“, cu toate că dl protopresbiter a declarat „că nu face nici o silă la invitarea hârtiei mele.“

Trebuie să mărturisesc, dle redactor, că chiar și mie, care de sigur cunosc exact obiectul din cestiune, nu îmi este clar, ce a voit corespondentul G. prin combinarea ideilor de invitare și presiune morală. Dar' nu-mi pot explica nici ce a voit corespondentul să ajungă prin publicarea însăși a obiectului?

Din cele ce le-a dîs corespondentul G. nu se poate clarifica nimeni; dar' se pot face combinațiuni și deducțiuni, de care corespondentul

de sigur nici pe departe, nu și-a adus aminte. Aceasta mă aduce în fatala situațiune de a releve în public un obiect, despre care m'am adresat în confidență, prin epistolă privată, către șeful tractului Sibiului. Mă silesc la aceasta mai ales cuvintele aceste ale corespondentului G. „a binemerita pentru nație“, și „presiune morală“, cari punându-se în legătură cu „asesorul consistorial“, ar da rezultatul unei formale denunțări, de care de sigur corespondentul G. nu e capabil.

Aceasta și mai altele aberări, cari corespondentul G. de sigur toate nu le-a intenționat, se pot delătura numai prin lumină, ca tot obscurismul. Ear' lumină deplină se poate face numai prin publicarea epistolei mele private către dl protopresbiter al tractului Sibiului. Vă rog deci, dle redactor, aveți bunăvoință a publica prelungă aceste șire și acea epistolă, care e următoarea:

„P. on. dle Protopresbiter! Lipsa cea mare, ce se simte de un șir de ani încoace în statul nostru învățătoresc, începe a amenința în modul cel mai serios existența școlilor noastre populare. Încă de mai înainte, dar' mai ales dela intrarea în vigoare a legii pentru obligata propunere a limbei maghiare, a trebuit în fie-care an să rămână un număr considerabil de școli fără de învățători, din cauză că, pe când pe de o parte mulți învățători, altcum calificați, au trebuit să repășească nefind în stare a-și procura prescria cunoscință a limbei maghiare, pe atunci surescenența în statul învățătoresc e așa de neînsemnată, încât chiar și din recerînța normală de câte 30 învățători pe an, abia se poate acoperi a treia parte. Astfel în anul trecut scolastic ni-au rămas 84 școli fără de învățători, și nici după rapoartele din anul curent nu se arată prospect mai favorabil.

Venerabilul sinod arhiepiscopesc în sesiunea anului curent luând în considerare această tristă stare a lucrului, a aflat a înființa 10 stipendii de câte 60 fl. pentru ascultării de preparandii din seminarul nostru. În urma acesteia numărul elevilor în cursul prim preparandial a crescut în anul acesta până la 32. E un argument destul de învederat acesta, că cauza lipsei de învățători a fost și este împregiurarea, că tinerimea noastră storcându-i-se puterile materiale prin studiul gimnasial, nu mai e în stare a suporta spesele, ce se recer pentru ascultarea cursurilor preparandiali.

Scoalele noastre confesionale trebuie să le susținem și să le apărăm.... Scoalele ni le vom pute însă susține numai, dacă vom îngriji ca cel puțin în proximal viitor să avem învățători, pe câți ne face trebuință.

Fondurile arhiepiscopesci noastre astăzi nu sînt în stare a suporta spesele creșterii alor 90 de preparanți, ce ar trebui să-i avem în toate trei cursurile, pentru-ca în fie-care an să absolveze câte 30 de inși pentru de a pute acoperi baremi recerînța normală. Trebuie dară sau să resignăm dela susținerea unui mare număr de școli confesionale, sau se concurgem pe alte căi la crearea mijloacelor, cari să ne asigureze necesaria surescenență în statul învățătoresc.

O modalitate ușor practicabilă și fără ca să îngreuneze pe singuratici ori pe întreaga biserică e: ca fie-care tract protopresbiterial să confere din propriile sale mijloace, cel puțin câte un stipendiu de 60 fl. anual unui fiu al protopresbiteratului pentru ascultarea cursurilor preparandiali. În modul acesta într'un șir de ani s'ar pute crește din fiii protopresbiteratului necesarul stat învățătoresc, în institutul nostru, în spiritul bisericeii noastre....

Spre scopul acesta ar fi, ca fie-care comună bisericască din tract să contribuie în fie-care an regulat câte 1—2 fl.; apoi preoțimea și învățătorii tuactului câte o sumuliță amesurată stărei lor. Astfel cu puteri unite am pute ajunge la aceea, ce singuraticilor în timpurile grele de astăzi nu le este posibil. Am pute în sensul adevăratei iubiri creștinesci ajutarea pre onorabili noștri preoți și învățători la creșterea fiilor sei, făcând totodată un însemnat serviciu întregei noastre biserici.

Comunicându-Vă aceste, îmi iau totodată voie a Vă ruga ca, cu proxima întrunire a preoțimei tractuali, fie chiar convocată anume spre acest scop, să binevoiți a lua în deliberare acest proiect, și aflând acela consensul onoratei preoțimi tractuali, să căutați a pune în viață idea.

S'ar pute încheia o convențiune protocolară în acest sens, la care apoi ar pute adera și învățătorii din tract cu ocaziunea proximei lor întruniri la ședința subdespărțământului reuniunii.

Un formular pentru o astfel de convențiune protocolară se aclude aici spre eventuală întrebuințare.

Sperând dela zel și adicțiunea P. O. D-tale către cauza școlară cel mai bun rezultat și în cestiunea aceasta de cea mai mare importanță, Vă asigur de distinsa mea considerare. Sibiu etc.“

Din aceasta ori-cine se poate convinge, că aici nu e vorba despre căștigarea de nu știu ce „merite pentru nație“, precum nu e vorba nice de „presiune morală“ asupra învățătorilor, cari nu sînt capabili nice de a plăti taxa anuală de câte 2 fl. la fondul reuniunii. Eu m'am adresat în mod amical și confidențial către dl protopop într'o cestiune, carea după modesta mea părere ar pute fi cu tot dreptul și cuviința obiect de discusiune în reuniunea preoților, a cărei înființare se intenționează în tractul Sibiului.

Sînt convins că și dl protopop și coleg asesori în senatul școlar al consistorului arhiepiscopesc numai pe basa celor, ce trebuie să le știe în pozițiunea aceasta, a ventilat idea în conferința învățătoroască, și numai pentru de a le da învățătorilor ocaziune, de a se consolida și ei spre suportarea greutăților timpului de față. Presiune morală dl Simeon Popescu în cestiunea aceasta de sigur n'a făcut și nu a intenționat. Cunoscutul seu tact, prudent și înțelepciune întru toate ale sale, ne garantează în această privință.

A. Trombițaș.

Cronică.

Maiestatea Sa a dăruit 100 fl. pentru clădirea bisericeii gr-catolice din Săzseg (comit. Bihorulul).

Numiri. Ministrul de culte și instrucțiune a numit pe Etelka Molnár, Iulia Mézes și Irma Pataký învățătoare definitive la școala de stat de fetețe din Orăștie.

Societatea „Iulia“ din Cluj, după o telegramă venită nouă prea târziu pentru numărul de ieri, a fost disolvată de ministrul Tisza prin primarul Clujului „pentru activitate politică“.

Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți își va serba aniversarea Vineri în 5 Decemvrie 1884 în sala societății „Armonia“ (Otelul Moldaviei).

Porci eftini. În Agram s'a dat de scire din oficiu, că pe tîrgul de 9 I. c. n. sînt a se aștepta aproape 20,000 de porci, ce parte se vor vinde pentru restanțe de dări.

Recrutarea în România a tinerilor pentru armată va începe la 1 Decemvrie viitor v.

Impozitul beuturilor spirituoase în România se va modifica. Taxa licențelor se desființează și se înlocuiesce cu o taxă pe hectolitru, variabilă după natura licuidului. Proiectul de modificare se va depune în curînd pe biroul camerei.

Expoziția internațională de diare din Nizza. Direcția acestei expoziții, de care am vorbit deja, trimite următoarea scrisoare, cu rugăciune de a o publica spre cunoscința diarelor românia a cărora adresă nu și-ar fi putut-o procura:

„Direcția expoziției internaționale de diare, din Nizza, are onoare a ruga pe d-nii directori ai tuturor diarelor de pe pământ de a trimite la adresa sa (Poste-restante, Nizza, Francia) un exemplar din ultimul număr sau fascicol al diarelor sau publicațiilor periodice (chiar cele mai speciale și locale, diare coloniale, americane, turcesci, ovreesci, arabe, chineze, indiane, etc.)

„Domnii directori ai principalelor diare, mai cu samă ai celor cotidiene, sînt cu stăruință rugați de a reproducem în organele lor avisul de față, pentru ca să putem completa colecția diarelor și să putem deschide expoziția la sfîșitul lunii Decemvrie, din acest an.

„Pentru amănunte, a se adresa d-lui director al expoziției, S. Czarnowski, doctor în drept“.

Din public.*)

Declarațiune.

Subscriși, ca mandanți domnului Nicolau Vecerdea, stud. în drept, în înțelesul adevărului nefalsificat ne ținem de datorință cavalerască a enunța, că dl Constantin Groza, doctorand în medicină, s'a declarat în fața unei societăți întregi, că se simte atacat în caracter în modul cel mai sensibil prin unele acuse, ce lovesc în onoarea-i, care le-ar fi sulevat în contra-i dl Vecerdea.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu ia răspunderea.

Și în conformitate cu declarațiunea sa, că adevărat o să ceară satisfacție cavalerască dela dl Vecerdea, designându-și mandanții în persoanele dl-lor Ioan Suciu și Aurel Miloș, aceștia s'au adresat la dl Vecerdea pentru informații în privința locuinței și timpului, când le-ar pute sta la dispoziție.

La care recercare dl Vecerdea după deslușirile de lipsă s'a pus la dispoziția d-nei lor.

Fiindcă însă cu toată datorința, ce invoală declarația-i clară, mandanții d-lui Groza nu s'au prezentat la dl Vecerdea spre a cere satisfacție în restimpul prescrie de normativele cavaleresci, declarăm din partea d-lui Vecerdea, susținînd amintitele acuse tăioare în caracter, chestia cu desevîrșire fînită.

Budapesta în 1 Decemvrie 1884.

Ca mandanții d-lui Vecerdea:

Septimiu Sever Bocșian m. p., Amos Tiberiu Frâncu m. p.,
stud. în drept. stud. în drept.

Pentru veduva săracă

și cei 6 orfani ai ei, pentru cari s'a cerut ajutor în nr. 167 a. c. al „Tribunei“, au mai intrat:

Dela Dl Dr. Coriolan Brediceanu,			
Lugoș	5 fl.	—	cr.
Constantin Stezar, Sibiu	2	—	—
Nicanor Frateș,	1	—	—
Dnii frați Tordoșiani,	1	—	—
Dl Mateiu Voilean,	1	—	—
Cetețul,	—	—	30
Ioan,	—	—	20
B.,	—	—	20
Suma	10 fl.	70	cr.

Sibiu, 18/30 Noemvrie 1884.

Z. Boiu m. p.,
paroch gr-or cet.

Rectificare.

În nr. 165 pe pagina 659 la pasagiul al 7-lea, care se începe cu vorba: „Adevărat earăși de cap etc.“; în șirul al 6-lea s'a dîs: „Noi creдем, că aici nu poate fi vorba despre aceea, că oare împlinitu-și-a Tofan datorința sau ba. Precând trebuia: „Noi creдем, că aici nu poate fi vorba despre altceva, decât despre aceea, că oare etc. etc.“

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta 5 Decemvrie n. În contra anarchiștilor Prager, Fried, Novotny și complici a început astăzi pertractarea finală. Cel dintăiu acusat, Prager, se declară ca neavînd confesiune și aparținînd partidului revoluționarilor sociali; el depune, că partidul tinde la ajungerea țintei sale chiar cu întrebuințarea forței.

Casa deputaților. Desbaterea bugetului. Aurel Imre apără punctul de privire al partidului independenților. Atanasie Rácz respinge insinuațiunea lui Babeș, după care guvernul maghiarizează cu forța. După-ce Nicolae Bartha și alți deputați insinuați la cuvînt n'au fost de față în sala de ședință, președintele a declarat desbaterea generală de încheiată. Referentul Hegedüs luînd cuvîntul din urmă susține proiectul resturnând desvoltările oratorilor opoziționali. Andreanszky pledează pentru rezoluția partidului antisemiților, pre când Ugronia cuvîntul din urmă pentru aceea a partidului independenților. Ședința continuă.

Conservarea dinților și scutirea lor în contra rețelilor și boalelor multe, la care ei înaintea tuturor celorlalte parți ale trupului sînt expuși, ar trebui să fie cu drept obiectul celei mai mari atențiuni și îngrijiri. Durere însă la generația noastră tocmai dinții și părți de ale gurii adeseori nu se află în starea normală de tărie și de sănătate, pe care le admirăm la popoarele naturei, pe care le învidiăm pentru acea. Am merge prea departe, dacă am discuta mai de aproape cauzele varie ale acestor boale de dinți și de gură, deoarece șirurile aceste au numai scopul de a îndrepta la un preservativ, ce după experiențe multe e apt, a împedea boalele numite și a da gurii și organelor sale freschețe și sănătate. De ani încoace adevărat **Apa Anatherină de gură** a medicului-dentist c. r. de curte a d-lui Dr. I. G. Popp în Viena, oraș, Bognergasse Nr. 2, a dovedit prin efectele sale, că este chiar și pentru cele mai gingase părți ale gurii un mijloc peccat de nesticăcios pe atât de efectiv, de a le scăpa de stări bolnăvicioase. Dureri de dinți de ori ce soi, dinți atacați, peatră de dinți, caries și scorbut, precum și inflamațiuni în gură află în **Apa Anatherină de gură** un contrar, care prin us necontentin nu numai le învinge sigur și fără durere, ci și scutesce starea acuma căștigată de sănătate în contra tuturor influențelor stricăcioase, susținîndu-o pentru durată și întărindu-o ca mijloc de curățire. Se recomandă deci atențiunei tuturor acest mijloc, care odată aplicat trebuie să câștige renumelui seu mereu adoratori noi.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extras din foaia oficială.

Licitatiuni.

Se vënd realitățile lui Pavel Cădărian din Cerna (cercul judec. Ciocova) în 29 Decembrie 1884 la antistia comunală.

— Se vënd diverse mărfuri, utemilii ale lui Gheorghe Orgidan din Brașov în 6 Decembrie 1884.

— Se dă în licitațiune perceperea de dare asupra vinului, carnei, și zaharului în comuna Parajd. (1047 A.) Pertractarea cu oferte în 5 și 6 Decembrie 1884 la direcțiunea financiară în Cluj.

Publicări.

Din partea tribunalului din Deva se provoacă toți aceia, care au dea face pretențiuni pe cautiunea fostului notar public în Orăștie, Leop. Nagy ale insinua în termin de 3 luni.

Sciri economice.

Comerciu de vinuri în Franția. Cu toate devastările pricinuite de floxeră, Franția tot a rămas țeara, care procură comerului cea mai mare câtime de vinuri.

Din 115 milioane de hectolitri pe care le-a produs Europa în 1881, Franția a dat 34 milioane, pe când mijlocia dată de Italia, Spania, Austro-Ungaria, nu e decât de 20 sau 25 milioane și acea dată de Germania, Portugalia, Turcia, Grecia, România, Elveția variază dela 4 milioane (Portugalia) la 1 milion (Elveția).

E drept că Franția umple golul lăsat de recoltele sale primind vinuri din afară, pe care le reexportază apoi, amestecate cu ale sale, prefăcute. Dinsa curmă deficitul cu vinuri din Spania, Portugalia, Italia și Grecia.

Dinsa tratează și rămășițele recolte indigene cu zăhar, alcool și apă și face astfel vinuri de a dona fierbere.

În fine, ea mai fabrică încă vinuri făcute din stafide, ce i se trimt din țările citate mai sus și din Siria. Se adaug acestor stafide, când au fost bine pisate în apă, zăhar și alcool; un chilogram de stafide poate produce trei sau patru litri de vin. — Aceasta fabricațiune se face mai cu seamă la Marsilia la Cette, la Bordeaux, la Bercy. Importațiunea în Franția a acestor stafide este acum de 70,000 tone, reprezentând 38 milioane lei: aceste stafide dau vro trei milioane hectolitri de vin.

Bursa de București.

Cota oficială dela 28 Novembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta amort. (5%), Rur. conv. (6%), Act. de asig. Dacia-Rom., Banca națională a României, etc.

Bursa de Viena

din 4 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, Renta de hârtie 5%, etc.

Bursa de Budapesta

din 4 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta de aur ung. 6%, Renta de aur ung. 4%, Renta de hârtie 5%, etc.

Opinie medicală

despre neîntrecuta putere vindecătoare

Apei Anatherine de gură

Dr. J. G. POPP

în contra boalelor de gură scorbutice-reumatice, în contra gingeiilor bolnăvi, precum și în contra durerii de dinți.

Adeveresc că de vreo câțiva ani am folosit și ordinez și astăzi încă pretotinderea cu cel mai bun succes Apa Anatherină de gură a medicului-dentist imp. reg. de curte Dr. J. G. Popp din Viena în contra boalelor de gură scorbutice-reumatice, în contra gingeiilor, precum și în contra durerii de dinți, deoarece sunt mult convins în praxa mea despre efectul vindecător al aceleia.

Mielăușul-Mare.

Dr. J. Fetter m. p.

P. t. publicul e rugat a cere expres preparatele medicului-dentist imp. reg. de curte și a primi numai cele ce sunt provădate cu marca mea de scutire.

Se capătă:

în Sibiiu la dnii C. Müller, farmac.; A. Teutsch, farmac.; W. F. Morscher, farmac.; F. A. Reissenberger, piata mică; S. Stengel, neguțător; în Vințul de jos la dnii A. Hanzeros, farmac.; în Ghertram la dl W. Umberrath, farmac.; în Blaj la dl C. Schieszl, farmac.; în Borgo-Prund la dl A. Wachsmann, farmac.; în Orăștie la dl J. Grafius, și la dl L. Bánfalvy, farmac.; în D. Săn-Martin la dl A. Weber, farmac.; în Cincul-Mare la dl Fr. Binder, farmac.; în Cismădia la dl G. Binder, farmac.; în Alba-Iulia la dl J. Fröhlich și la dl S. Mihelyes, farmac.; în Brașov la dnii Wilh. Jekelius, A. Kugler, Joh. Gross, Jul. Hornung, C. Schuster, farmac.; în Noerich la dl C. Gross, farmac.; în Feldioara la dl F. Folberth, farmac.; în Mediaș la dnii A. Hintz, Dr. F. Folberth, farmac.; în Sebeșul-săseșe la dnii J. C. Reinhardt și J. L. Binder, farmac.; în Cohalm la dl E. Wolff, farmac.; în Paraid la dl A. Weber, farmac.; în Beclean la dl M. Szentgyörgyi, farmac.; în Mercuria la dl F. Schimert, farmac.; în Făgăraș la dnii J. Hermann și F. Steinberg, farmac.; în Sighișoara la dnii J. B. Teutsch și J. B. Misselbacher fii, neguțători; în Codlea la dl M. Reimer, farmac.; în Prejmar la dl J. Keszler, farmac.; în Covasna la dl A. Binder, farmac.; în Odorheiu la dl A. Konec, farmac.; în Săn-Georgiu la dl P. Ötves, farmac. [64] 2-2

Turnătoare de clopote și de metal alui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea, din nou a clopotelor

sparte de toată mări-me, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coroane) de lemn, fer turnat și bătut; astfel construite, că după-ce sunt usate pe o parte se poată fi învîrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand:

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adânc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toace din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cale mai moderate. Se construiesc clopote și pre lungă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totudeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.

[104] 5-12 Timișoara, Fabrică.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table with multiple columns showing train schedules between various cities like Budapest, Arad, Timisoara, Sibiu, etc. Includes columns for train type (Tren de persoana, Tren omnibus, Tren de accelerat) and departure times.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.